

A SZÖVETSÉGI RENDSZEREK KIALAKULÁSA

1904/5. Az orosz-japán háború

- 1902. angol-japán szövetség
- oka: Oroszország ázsiai előretörése angol és japán érdekeket sértett
- 1904/5. orosz-japán háború : Port Arthur: japán hadüzenet nélkül megtámadta az itt állomásozó orosz flottát
- ok: Oroszo. megszerezte Port Arthurt és engedélyt kapott a kínai kormánytól a transzszibériai vasút mandzsúriai szakaszának megépítésére
- Orosz vereség: Mukden(szárazföldi), Csuzima(tengeri)- itt a balti flotta megsemmisült
- Anglia: japánokat támogatja – nem engedi át az orosz flottát a Szuezi-csatornán
- Köv.: Oroszo. megszerezte Port Arthurt és a transzszibériai vasút mandzsúriai szakaszának megépítését – Oroszo. kínai befolyásának vége

Az 1905-ös orosz forradalom

- Háborús vereség következménye: forradalom
- 1905. január 22. Szentpétervár: Gapon pópa vezetésével a tömeg a Téli Palota elé vonul- beelőnek a tömegbe
- Köv.: sztrájkhullám – a Patyomkin páncélos lázadása
- II. Miklós (1894-1917): meghátrál – reformígéret: az állami дума (eredetileg tanácsadó testület) törvényhozó testületté nyilvánítják
- Liberális polgárság + mensevikek: elégedettek a helyzettel
- Lenin+ a bolsevikok: permanens forradalom – céljuk: a proletárforradalom
- Cári kormányzat: a frontról hazatérő csapatokkal megpróbálja leverni a forradalmat – köv.:
- Forradalmi merényletek, zavargások
- 1905. december Moszkva- a bolsevikok által irányított felkelést leverik
- 1907-ig: Forradalmi megmozdulások, zavargások, sztrájkok
- 1907 nyara: a megmozdulások leverése – a cár visszatér az önkényuralmi irányításhoz
- Az oroszországi események nemzetközi hatása: a munkásmozgalom és a polgári baloldal fellendülése Európában
- **Ázsiában:** forradalmi hullám
- 1908. Ifjútörök Mozgalom: alkotmányos reformok kikényszerítése
- Kína: előzmény: 1900. bokszerláadás (idegenellenes felkelés+ irtóháború a keresztény kínaiak ellen)
- 1911. Kína: polgári forradalom – Kuomintang: polgári demokratikus párt– vez.: Szun Jat-szen – megdöntik a mandzsu császárok uralmát
- 1912. január 1. Nanking:a Kínai Köztársaság kikiáltása

Az ANTANT létrejötte

- 1893. orosz-francia szövetség (ok: II. Vilmos agresszív külpolitikája miatt az oroszok a franciák felé közelednek)
- Német flottaépítési program köv.: az angolok a franciákhoz közelítenek + saját flottaprogram
- 1904. angol-francia szövetség: entente cordiale: Németország ellen irányul
- 1905. Első marokkói válság – Marokkó: felkelés – II. Vilmos Tangerbe hajózik – a szultánnal, mint független uralkodóval beszélt

- Algeciras: nemzetközi konferencia- rendezik a problémát (az angolok a franciák mellé álltak)
- 1907. Orosz-angol szövetség: ok: a meggyengült Oroszország nem jelent komoly veszélyt Angliának – ezzel létrejön az antant

Az ellentétek kiéleződése

- 1908. Monarchia: Bosznia-Hercegovina annektálása
- szerbek tiltakozása – de a németek a Monarchia mellé álltak – az oroszok a japánoktól elszenvedett vereség után nem tudják a szerbeket támogatni
- Monarchia javaslata az oroszoknak: a Balkán legyen osztrák/magyar-orosz érdekszféra –de: az annektálás után a nagyhatalmak az orosz terveket nem támogatták
- 1911. Második marokkói válság– II. Vilmos Agadirba hajózik – Párducugrás
- de: az angolok ismét a franciák mellé állnak – köv.: a németek ismét meghátrálnak – a háborút nem vállalják
- 1911. Olaszország: Líbia megszállása (a marokkói válságot használta ki – Anglia hallgatólagosan támogatta)
- 1912/13. Első Balkán-háború: Szerbia, Montenegró, Bulgária, Görögország legyőzte Törökországot
- De: az osztozkodásnál a győztesek egymás ellen fordultak – köv.:
- 1913. Második Balkán-háború: a korábbi szövetségesek Bulgáriára támadtak
- Albánia létrejött: a Monarchia támogatja, mert ha ez a terület szerb fennhatóság alá kerül, a szerbek kijutnak a tengerhez
- Bulgária: területeket veszít- a vereség miatt Bulgária a központi hatalmakhoz közelített – Törökország területeket szerez